

menteel
erstellend
gronden
daarom
komt op
het
niet van
zich ge-
e onder-
menten
den niet
; dat het
remontel
den niet
rong, en
uk dezer
scramen-
wee dier
erlede en
vele der

s grijpen,
tief ware
rust ware
karakter,
eigen is,
gemeente
niet toea
rde in de
den voor-
karakter
bijgaande

gemeenten
en allengs
eden, met
ever een
de Sacra-
ment verschil
niet heider

ds er zich
and en in
ilks waar
zoo ware
komen ge-
geschied,
ie begrijs-
en toen
schier alle
ft men het
a gewijzigd,
e plechtig-

kerkt, opdat
ze plechtig-
teentele en
o onder een
onze bedoe-
ten tusschen
zou.

e bespreking
len eerst de
n, en daarna
rechtigheden

der van ons
oordeelen of
we vrijheid,
nheid onzer-
oor de gron-
tel overtuigd
n eigen wijze
it deze eisch
ilts hij betere
le door hem
te heeft over

i dagen.

een rapport,
dagen in de
rk te Amster-
ok op Diaco-
anden, voort-
kbeelden, dat
en de practijk
toetst worde.
nkend al wat
veroordeelen,
estaan toe-
ar wel om de
er het kwaad,
wikkeling van
iden moet.
ten ook buiten
en uit dit rap-
porten van de
at.

Diaconale be-
treft, aldus

eginzelen is de
a der Diensten,
Geest, en ambt-
steld heeft, om
r Christus haar
Dienstvolgers is
delijk gebonden
deze Dienst in
het oordeel der
at zich te richten
te van Christus

ennen wij, Gere-
Christus als de
gemeenschap der
lijk ambt. Het
Kerk, maar dient
et gemeenschap-
at het. Het ambt
te beginselen, de
maar biedt het
t over de kuden
den levensweg,
t in haar Diaco-
uden. De bedie-
vergadering der
aar de ambtelijke
recht slechts op,
n de particuliere
nemen. En zoo
t slechts op, waar
even, ook in het
vigen, ontbreken
slechts voor zoover
Dienst daar noo-

et leven kunnen

tekortschietsen door ontrouw en traagheid of door levensverhoudingen, die uit sociale misstanden voortvloeien. De ambtelijke Dienst der Kerk kan hierdoor tot tijdelijke bemoeiing verplicht zijn, maar heeft daarbij de roeping, om tegen zoodanige misstanden te getuigen en op weg nemen dier misstanden aan te dringen. Zoo kan de Kerk tijdelijk een school moeten oprichten, maar zij moet daarbij op het stichten der vrije school bij de ouders aandringen. En naar dezen zelfden regel mag de Diaconie er niet naar jagen, of er genoeg mee nemen, dat, wie steun behoeft, onder de zorg der Diakenen valt, maar heeft zij de familiebanden tot werking te prikkelen, en b.v. met het oog op den ouden dag op pensionneering uit den verlichten arbeid, op het sluiten van levensverzekeringen, enz. aan te dringen, en voor zooveel noodig daarvoor te pleiten, bepaald ook in den kring der geloovigen.

Waar nu de Diaconale dienst tot steun der geloovigen op moet treden, daar hebben Diakenen in de Gemeente ernstig de middelen te zoeken, het leven der Gemeente te wekken in den Naam des Heeren, opdat zij van 's Heeren wege de hand der Gemeente mogen zijn voor wie steun behoort. Maar daar moet dan ook voor hen, gelijk voor de Gemeente, de regel gelden, dat de Gemeenschap der heiligen ook op stoffelijk gebied moet geoefend worden, opdat er geen gebrek in het Lichaam van Christus zij, maar ieder, zij het ook in den meest bescheiden zin, zijn nooddrift hebbe, opdat hij als een lid van het Lichaam zich kan handhaven en zijn menschelek leven, zijn leven als Lid der Gemeente, zijn en zelfstandig leven kan, voor zooveel de Heere zelf hem die vrijheid en zelfstandigheid niet ontnaemt. Het Diaconale ambt der Kerk mag nooit berispen van het leven nemen, maar moet juist den steun bieden, opdat dit leven zich in de Gemeente vrij en zelfstandig handhave, naar den regel der liefde: „Gij zult nu naast liefhebbers als u zelve“.

Valt echter één of meer der voorwaarden van vrijheid en zelfstandigheid weg, zoodat die niet te herstellen zijn, dan kan het kerkelijk ambt, voor zoover natuurlijke of particuliere banden geen voorziening kunnen aanbrengen, geroepen zijn, om een zoodanig steunstel te zoeken of te bieden, dat op de meest natuurlijke wijze en het meest naar den eisch van het leven in Gods Kerk in den bestaanden nood voorziet. Zoo kan de Kerk geroepen zijn, om voor den wees een tehuis te zoeken of te bereiden; den blinde te leiden; den kranke te verplegen; en den laatste snik van den eenzame op te vangen.

En ook worden deze algemeene denkbeelden nader in dezer voege toegepast op de zorg voor de ouden van dagen:

Is hiermee de algemeene regel voor den Diaconalen Dienst der Kerk naar de Gereformeerde beginselen aangewezene, vragen wij dan nu naar de bepaalde toepassing van dien regel met het oog op de behoefte van den Kerk. Ook hier toetst wordt de toepassing door de beginselen beheerscht.

Ouden van Dagen, die in behoefte omstandigheden verkeeren, zijn niet een bijzondere soort van armen, een categorie, die in de Gemeente van Christus volgens een afzonderlijken regel geholpen moet worden. De Schrift weet van zoodanige categorieën van leden in de Gemeente des Heeren, ook met het oog op den Diaconalen Dienst niets af. Zelfs worden de ouden niet bijzonder als voorwerpen van Diaconale zorg genoemd, hetgeen met welken en wezen wel het geval is. Zij behooren, waar zij arm of behoeftig zijn en geen helper hebben of voldoende steun missen, eenvoudig tot die leden der Kerk, naar welke de barmhartigheid door den Diaconalen dienst de hand moet uitstrekken, om hen te helpen, naar dat hun nood eischt. Hun bijzondere omstandigheden komen hierbij in aanmerking; de gebreken des ouderdoms stellen hier verschillende eischen, die echter voor allen weer niet dezelfde zijn, maar integendeel zeer onderscheiden. Plaatselijke toestanden kunnen hier voor den ouderdom bijzonder behoeft aan hulp in het leven roepen. Maar altoos moet de Dienst der barmhartigheid er naar staan, de behoefte broeders en zusters, voor zooveel ze zich in het leven niet staande kunnen houden en geen steun vinden, naar hunne bijzondere behoeften de hand te bieden, opdat zij in het Huis des Heeren, in de Gemeente des Heeren op aarde, en wel in den kring dien de Heere hun meer bepaald gegeven heeft, tot in de grijsheid toe, ja tot aan hun laatste ure, de plaats mogen innemen, die ze van hun God hebben mogen, als menschen in het georganiseerde menschelek leven, en als vrije kinderen Gods in het midden der Gemeente.

Niet genoeg kan de nadruk er op gelegd worden, dat de Diaconale Dienst hier de hand moet reiken, opdat het leven van Gods kinderen hier vrijelijk leune op den stok des broeds en te midden der medegeloovigen in zijn ere blijve.

Vrijheid en zelfstandigheid zijn gaven Gods, die bijzonder aan Gods kinderen gewaarborgd zijn, en die daarom door den Dienst der Kerk allerminst mogen worden geroofd of verkort. De Kerk heeft geen beschikking over de geloovigen, en het kerkelijk ambt allerminst. In de gemeenschap der heiligen is dwang onbestaanbaar; elk moet zich daar schuldig weten, zijn gaven ten nutte en ter vreugde der andere lidmaten gewillig en met zorgvuldigheid aan te leggen, — maar niemand kan daartoe gedwongen worden, en niemand mag hier dwingen. En waar het Woord Gods de opzieners zoo ernstig waarschuwt om over het erfdeel des Heeren toch geen heerschappij te voeren, daar mag het Diaconambt, dat zelfs tot gewerfel regering in de Gemeente geroepen is, en juist dient om de vrijheid voor den armen te handhaven, wel biddend waken om voor de zonde bewaard te worden, dat den armen voor een holle broods zijn geboorterecht, zijn vrijheid en zelfstandigheid, zou ontnemen worden.

De gemeenschap der heiligen vordert hier juist bijzonder de vrijheid en de zelfstandigheid. Elk geloovige heeft in het Lichaam van Christus zijn plaats. Door alle voegselen der toebereiding naar de werking van een legelijk deel in zijn maat moet het geheele Lichaam den wasdom des lichaams bekomen en in de liefde volwassen worden. Hiervan is geen enkel lid uitgesloten. Het hoofd kan hier niet zeggen tot de voeten: ik heb u niet van noode. Ook de kleinen, die geringe gelden hier. Ja veelmeer, de leden, die ons denken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn nodig. En die ons denken de minst geleerde leden des lichaams te zijn, dezen doen wij overbodiger eer aan, en onze onsterfelijkheid hebben overvloedig verziening; onze sterfelijkheid hebben niet van noode; maar God heeft het lichaam alsoo samengevoegd, gevende overbodigheid eer aan hetgeen gebrek daaraan heeft, opdat geen tweedracht in het lichaam zij, naar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.

Hoeveel mist nu reeds de arme, de oude! Slechts te leven en zijn roeping in de Gemeente Gods en in zijn kring te vervullen, op de plaats, die hij van zijn God ontving. — ziele! daar nog te zijn, dat blijft hem over, — tenzij de barmhartigheid der Kerk hem zijn vrijheid en zelfstandigheid ontnaemt en daarmee den Tempel Gods schendt en den Heiligen Geest bedroeft.

De armoede en de ouderdom bedreigen reeds de vrijheid en de zelfstandigheid, en breken die af; afhankelijkheid is het kruis van de armoede en van den ouderdom; afhankelijkheid aan het einde van een leven, dat eenmaal worstelend tot vrijheid en tot een eigen positie is gekomen. Die afhankelijkheid wordt immer sterker voor den armen oude van dagen.

Telkens weer valt één der krachten en steunsels des levens weg, het leven wordt gebonden, opgesloten; het gehoor des oors vindt al kleiner kring; de voeten kunnen slechts over vlakken grond in beperkten cirkel zich bewegen; straks dooft zelfs het licht der ogen uit. Tegen die afbreking in komt zich juist de oude aan het overblijfsel van zijn vrijheid en zelfstandigheid, van zijn persoonlijkheid en zijn plaats in het leven tot den laatste stropstap toe krampachtig vast. En het is de roeping der Christelijke barmhartigheid de taak van den Diaconalen Dienst van Christus Kerk, om tot dit handhaven van het leven en de vrijheid, van de zelfstandigheid, de plaats en de roeping in Gods Gemeente, den armen ouden en grijsen, den vaders en moeders, die ons voortrokken, een staf in de hand te geven, en hen bij het wankelen te ondersteunen tot het einde toe.

De vrijheid en zelfstandigheid, die de Heere zijn volk in dit leven gunt, zijn echter geen losbandigheid of wilkeur. Die vrijheid is gebonden aan Gods ordonnantien, die in den van God verordenden levensvorm en in de van Hem gestelde levensverhoudingen ons zijn aangewezen, en die ook voor het leven van Gods Gemeente gelden. De eigen woning is een band die voor de vrijheid noodzakelijk is. Evenzoo zijn de gezindvorm, de gezinsgemeente, de familie, het geslacht, de Gemeente en haar Vergadering, de Dienst des Woords en der Sacramenten en het Kerkelijk Opzicht, banden, die door de vrijheid niet kunnen gemist worden. De banden in de gemeenschap, de van God geleide natuurlijke en geestelijke banden, zijn voorwaarden voor het zelfstandig leven in de gemeenschap; en de Gemeente des Heeren heeft ook in haar Diaconalen Dienst om het handhaven van die banden bedacht te zijn. Toch mogen daarbij die banden het leven zelf niet bedreigen, en banden worden, waarin het leven verknijpt.

Den oude mag om zijn armoede de eigen woning en de beschikking over zijn klein en spaar, over zijn komen en gaan, niet worden ontzegd. Maar hij kan eenzaam worden en onbekwaam, om huis en lichaam rein te houden, om zijn penningen te beheeren en zijn spijls te bereiden. Dan zou zijn afzondering zijn ongeluk worden en vordert de vrijheid verlossing uit zijn hulpeloosheid.

Zijn woning kan altijd hooger de trap op gezocht worden, terwijl het dalen hem eindelijk onmogelijk wordt, — dan wordt die woning zijn gevangenis, en wordt het roeping hem een weg te banen, opdat hij weer in het leven wonen kan.

In den kring zijner kinderen kan de plaats voor hem ontbreken; die kring, in kleine ruimte opgesloten, kan voor hem onmogelijk worden; de zorg, die daar heerscht, vooral waar het hart niet ruim is, kan het brood der ouden tot genadebrood en tranenbrood maken, ook al betaalt hij er iets voor; de gemeenschap der geloovigen kan door te grooten afstand van de kerkgebouwen daar voor hem onmogelijk worden; terwijl wereldsche, goddeloos en zedeloos kinderen of kleinkinderen zijn ziel verbitteren, zonder dat de oude tegen de jongeren op kan. Straat of buurt, levensgewoont of arbeidsgedrucht kunnen voor hem of haar, die in hun ouderdom rust behoeven, ondraaglijk worden.

Dit is niet alles te overwinnen; ook in den ouderdom blijft Gods volk tot strijden en lijden geroepen.

Maar de Dienst der Barmhartigheid in Christus Kerk is door haar beginsel verplicht, voor zooveel het mogelijk is, ook in dit alles den gevangene te prediken lofsmaking, en weg en middel te zoeken en te bieden, waar handhaving van het leven en de vrijheid tegenover de knelling en overheersching der banden noodzakelijk is, opdat naar Jozua's exempel onze ouden van dagen tot het einde huns levens het woord gestand kunnen doen: „Aangaande mij en mijn huis, wij zullen den Heere dienen.“

In heel den veelvoudigen arbeid, waartoe alsoo de Diaconale Dienst der Kerk tegenover hulpbehoevende arme ouden van dagen geroepen is, moet echter steeds in het oog worden gehouden, dat, waar een andere weg voor den bedructe gezocht wordt en den wankelenden steun wordt geboden, de verordende levensvorm, dien de Heere voor het georganiseerde menschelek leven gegeven heeft, en de levensverhoudingen, die Hij heeft gesteld, voor zooveel de omstandigheden toelaten, worden gehandhaafd en tot hun recht komen, dat de vrijheid en zelfstandigheid, ook waar ze terrein verliezen, worden geerd, gehandhaafd en beschermd, zooveel mogelijk is.

Of de begripsbepaling hier altoos scherp genoeg is geweest, blijve in het midden gelaten; in elk geval spreekt hier de geest, die weigert met de sleur af te drijven, en principieele helderheid beoogt.

Doodstraf.

II.

In ons vorig artikel gingen wij kortelijk na, hoe in het vraagstuk van de doodstraf de Kerk van Christus wel eenzijdig het recht en den plicht der Overheid, om den moordenaar aan het leven te straffen, heeft erkend, doch in deze materie niet altoos met de vereischte kracht optrad. Dit kwam, doordat het principieel uitgangspunt aanvankelijk niet juist gegrepen werd. Laat ons derhalve thans de zaak nog eens van Schriftuurlijk standpunt bezien.

De fout in de beschouwingswijze, die hier aanleiding gaf tot misverstand, school in de verwarring van tweerlei bedeeeling, die in dit aardsche leven naast elkander staan.

De eerste bedeeeling is die, welke opkomt uit het rijk der genade. Dit rijk der genade heeft in ons aardsche leven een zelfstandige openbaring. Het ligt met de

andere bedeeeling, die uit de natuur en uit de gemeene Gratie opkomt, wel overal dooreengestengeld en heeft daarmee allerlei punten van aanraking gemeen, maar is er toch principieel en zeer streng van onderscheiden. Zijn openbaring vindt dit rijk der genade hier op aarde in de Kerk van Christus en geenszins in de burgerlijke maatschappij en nog veel minder in de Overheid. De Kerk van Christus is alzoo de organisatie van het rijk der genade en de voorlooptige organisatie van het Koninkrijk Gods, dat eens het alleen-heerschende zal zijn. In die Kerk van Christus nu geldt als heerschende macht de wet der liefde, en die wet der liefde sluit door de idee zelve, die in haar ligt, alle gedachte aan straf uit. Kerke en straf zijn derhalve onverenigbare begrippen, strafrecht is in de Kerk een ondenkbare zaak.

Het middel om de organisatie der Kerk te handhaven en de bedeeeling van het rijk der genade, voor zoover het zich in deze uitwendige organisatie openbaart, voor verstoring te bewaren, is dan ook niet straf, maar tucht. Die tucht heeft niet de bedoeling om het recht Gods te handhaven, maar bedoelt tweerlei. Eenerzijds is de behoudenis van de Kerk en het bewaren harer zuiverheid tegenover de wereld het doel der tucht. In de tweede plaats wordt de tucht gehandhaafd om dengene, op wie zij wordt toegepast, terecht te brengen, te steunen en te helpen. Wie deze tucht toepast, moet dan ook niet bezielen met den geest des rechts, maar met den geest der liefde. Anders is hij onwaardig in dezen te handelen. Zoodra dan ook in de Kerk van Christus de tucht wordt uitgeoefend, hetzij om wraak te nemen uit persoonlijke bedoeling, hetzij om macht uit te oefenen om eigen zin door te drijven, of eindelijk ook om anderer macht te snuiken, wordt daardoor de tucht misbruikt, het wezen der kerkelijke bedeeeling misverstaan en Christus Zelf in het zoenoffier, dat Hij bracht, aangest.

Toch vatte men dit niet zó op, alsof er in het rijk der genade en in de Kerk van Christus geen recht zou bestaan. Dit toch leert de belijdenis onzer Gereformeerde Kerken ons wel anders. Artikel 20 zegt het zoo uitdrukkelijk mogelijk: „Wij gelooven, dat God, Die volkomen barmhartig en rechtvaardig is, Zijnen Zoon gezonden heeft, om aan te nemen de natuur, in welke de ongehoorzaamheid begaan was, om in dezelve te voldoen en te dragen de straffe der zonden door zijn zeer bitter lijden en sterven. Zoo heeft dan God zijne rechtvaardigheid bewezen tegen zijnen Zoon, als hij onze zonden op Hem gelegd heeft, en heeft uitgestort zijne goedheid en barmhartigheid over ons, die schuldig en der verdoemenisse waardig waren, voor ons gevende Zijnen Zoon in den dood door een zeer volkomene liefde, en Hem verwekkende tot onze rechtvaardigmaking, opdat wij door Hem hadden de onsterfelijkheid, en het eeuwig leven.“ En zoo ook verklaart het antwoord op de 16de vraag in Zondag VI van onzen Heidelbergischen Catechismus het zoo duidelijk mogelijk, dat de rechtvaardigheid Gods vordert, dat de menscheleke nature, die gezondigd had, voor de zonde betaalde; en dat een mensch, zelf een zondaar zijnde, niet konde voor anderen betalen. Wij zien dus, dat ook in het rijk der genade, wel degelijk en zoo duidelijk mogelijk van een recht Gods sprake is, dat om voldoening vraagt.

Vraag is dus: hoe komt het, dat de tucht in de Kerk van Christus als organisatie van het rijk der genade nooit het karakter draagt van een straf voor de zonde, maar dat die tucht enkel dient om te recht te brengen, te steunen en te helpen? Dit komt hierdoor, dat, zoals onze formulieren het eveneens uitdrukkelijk verklaren, het zoenoffier van Christus is geweest de absolute voldoening aan die gerechtigheid Gods. Doordat Christus Zijn leven gaf tot verzoening der zonden, is eens voor al voldaan voor de zonde van elk, die Hem door een oprech geloof aanneemt en daardoor in Zijn Kerk is ingelijfd. Alle voorstelling dus, alsof er in de Kerk van Christus nog sprake zou kunnen zijn van straf, is ten eenenmale buitengesloten. Alle straf veronderstelt een rechtsorde, waaraan men zich heeft vergrepen, een recht, dat is gekrenkt. Van die beide nu is de mogelijkheid uitgesloten, sinds Christus aan die beide algeheelijk voldeed, en elke gedachte aan straf op het terrein der particuliere genade is dan ook niet alleen een absurdt voor het denkend bewustzijn, maar ook zoo stellig mogelijk een tekortdoening aan het absoluut karakter van Christus zoenoffier en een zondige aanranding van Zijn heilig werk. De christelijke tucht heeft dan ook met het straffen in de maatschappij niets gemeen. Dat bisschoppen in hunne paleizen kerkers hadden, waarin zij personen gevangen zetten en soms een corps officianten er op na hielden, om lijfstraffen toe te dienen, was in flagranten strijd met de ordening van het rijk der genade.

gesteld als dragende de macht tot handhaving van Gods Majesteit. Ook op dit terrein, evenals op dat der particuliere genade, is God, naardien Hij altijd Dezelde is, de absoluut Rechtvaardige en gelden dus de ordonnantien zijner gerechtigheid. Edoch, met dit alles beheerschend verschil tusschen die beiden, dat op het terrein der particuliere genade door het zoenoffier van Christus, eens voor al aan dat recht Gods is voldaan, terwijl op het gebied der Gemeene Gratie, dat recht door de Overheid moet worden gehandhaafd.

Vat men dit principieel onderscheid wel in het oog, dan komt de zaak geheel zuiver te staan. De straf heeft dan niet ten doel om den mensch te verbeteren en hem in de paden van Gods ordonnantien te houden. Dat is het karakter der kerkelijke tucht. Maar het doel van de straf is, de handhaving van Gods gerechtigheid, de openbaring Zijner majesteit en de voldoening aan het recht. Niet bescherming der maatschappij, maar vergelding der krenking van Gods rechtsorde is wezen en doel der straf.

De overgang van het Oude in het Nieuwe Testament heeft dan ook dat recht Gods, zoo als het in het Oude Testament gefundeerd ligt, allerminst op. Het ceremonieele, de zoenoffers, door den mensch gebracht, voor de zonde, die vallen weg, omdat zij betrekking hadden op het rijk der genade. Dat rijk der genade is in Christus vervuld.

De voorval van moderne en socialistische zijde gehuldigde voorstellen, alsof onder het Oude Testament het wraakbeginsel van het jus talionis (recht van wederverging) gegolden heeft, terwijl het Nieuwe Testament in vierkante tegenstelling daarmee, de leer zou huldigen, dat alle verweer uit den boze is, berust dan ook op diepgaande onkunde en oppervlakkigheid. Het jus talionis geldt ook onder het Nieuwe Testament wel degelijk voor de Overheid. En ongekeerd gold onder het Oude Verbond zoo goed als onder het nieuwe: „Hebt uwe vijanden lief“ (Vgl. Spr. 25: 21).

Het speciale gebod, waarbij God de doodstraf instelde in Gen. 9: 6, werd bovendien ook niet gegeven speciaal aan het volk Israël. Toen dit gebod werd verordend, bestond het volk Israël zelfs nog niet. De ordantie in Gen. 9: 6 uitgevaardigd, om den moordenaar aan het leven te straffen, is niet gegeven voor Israels maatschappij, maar is geldig voor alle menschen van den ganschen aardbodem. Zoo algemeen mogelijk staat er: „wie des menschen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mensch vergoten worden, want God heeft den mensch naar zijn beeld gemaakt.“ Zoo duidelijk mogelijk wordt dus hier in het algemeen het dooden van een mensch strafbaar gesteld met de doodstraf, omdat in dien mensch het beeld van God wordt aangerand. Omdat de Majesteit Gods derhalve gekrenkt is, moet de moordenaar worden geëxecuteerd. In Rom. 13: 4 wordt deze ordantie dan nader aangevuld in dien zin, dat het de Overheid is, aan wie de taak wordt opgedragen, dit gebod uit te voeren. De ordantie, dat moord met de doodstraf moet gestraft en de Overheid geroepen is, die straf te voltrekken, is gefundeerd in de ordening die God gaf voor alle menschelek leven. Noch het optreden van Israël, noch het verdwijnen van den Joodschen staat, noch het opkomen voor de Kerk van Christus, hebben hierin de minste verandering gebracht.

Hiermede is de zaak kort en naar wij hopen niet al te onduidelijk van Gereformeerde standpunt uiteengezet. Wij willen thans nog enkele van de gangbare tegenwerpingen nagaan, en zien of zij steekhoudend zijn. Het menschelek gevoel en meer nog het Christelijk gevoel, heeft steeds gehuiverd voor een schouwspel zoo ontzettend als een executie aan den lijve, en het is dan ook geen wonder, dat men steeds naar argumenten gezocht heeft, zoo wel buiten als in de Heilige Schrift, om aan de noodwendigheid der doodstraf te ontkomen.

Meer dan op eenig ander argument heeft men zich gesteund op de bewering, dat het Christendom als de religie der liefde, een zo wrede rechtspleging als de doodstraf uitsloot. Een mensch, al was hij dan ook een moordenaar, van het leven te berooven, achtte men met den geest der Christelijke liefde onmogelijk te verenigen.

Hozeer ook de warmte van het menschelek hart, die in zoodanig beweren doortraalt, valt te waardeeren, toch moet deze meening principieel worden bestreden. De liefde, die hierin doortraalt, is een valsche liefde. Valsch is de liefde dan, wanneer zij afwijkt van de banen, waarin God haar verordeneerd heeft te wandelen. Aan zoodanige afwijking nu maakt zich deze liefdesuiting schuldig. De wetten, die God voor de liefde gaf, zijn twee in getal. De liefde tot den naaste is eerst het tweede en mindere gebod. Het eerste en groote gebod beveelt om God lief te hebben boven alles. Door moord nu wordt God in Zijn beeld dijk gekrenkt. Aan Zijn recht en Majesteit wordt tekort gedaan. En nu eischt de liefde voor God, dat aan het recht Gods worde voldaan door den moordenaar aan zijn leven te straffen. Wie dat niet doet en uit liefde tot den mensch in den moordenaar zijn leven spaart, die keert de ordonnantien Gods om, stelt het tweede en mindere gebod boven het eerste en groote en handelt altoos niet liefderijk, maar liefdeloos. Zelfs hiervan afgezien gaat, zooals wij de vorige week reeds terloops aanstipten, deze schijnbare liefde toch valsch, waar zij uit medelijden met den moordenaar zijn weerloze slachtoffers aan hun lot overlaat. Deze opvatting laat den moordenaar vrij, verder zijne slachtoffers uit te kiezen naar welgevallen en het maatschappelijk leven onveilig te maken. Want men vergete niet, dat de doodstraf alleen bedreigt niet,

tegen moord, d. w. z. tegen levensberoving met voorbedachten rade. Doodslag, dat is levensberoving bij ongeluk of in drift, vraagt niet, dat de doodslager zijn daad met zijn leven boete. Uit het woord „vergieten“ in Gen. 9: 6 blijkt zulks afdoende.

Een ander bekend argument tegen de doodstraf is dat van den geestelijken vader der Dooperschen, Menno Simons. Hij oordeelde, dat men door de toepassing der doodstraf ingreep in het leven van een mensch op eene wijze, die niet mag worden toegelaten. Men kon toch nooit weten of niet, wanneer men den moordenaar het leven had gelaten, deze nog tot bekeering zou zijn gekomen. Waar dus de doodstraf de gelegenheid tot bekeering afsnijdt, mag zij niet worden toegepast. Hoe waarlijk religieus dit standpunt er bij den eersten aanblik uit moge zien, inderdaad druicht het tegen alle religie in. Waar toch God verordeneerd heeft, dat zijn gerechtigheid en majesteit vragen, den moordenaar tot straf voor de gepleegde misdaad het leven te benemen, daar hebben wij eenvoudig aan dit gebod te gehoorzamen. Wie dit gebod niet vervult om den moordenaar de gelegenheid tot bekeering niet af te snijden, stelt zijn eigen wijsheid boven de wijsheid Gods en loochent alzoo Gods Voorzienigheid. Bovendien leert het voorbeeld van den eenen moordenaar, die met Christus op Golgotha werd gekruisigd, hoe God almachtig is ook nog in de uiterste ure den boosdoener tot bekeering te brengen. Maar ook al geschiedde dit niet zoo en bleef zoodanige machtsdaad Gods uit, dan nog is dit eene zaak die wij aan Gods Voorzienigheid hebben over te laten. Wij hebben eenvoudig met Gods geopenbaarden wil te rekenen.

De bewering dat men als Christen het aangedane leed moet vergeven, is boven reeds weerlegd. Dat gebod is niet geschreven voor de Overheid, die in de sfeer van de algemeene genade het recht Gods heeft te handhaven. Het staat daarmee juist als met het bevel des Heeren: „Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.“ Wie dit opvat in den geest van Menno Simons, die moet van meening zijn dat er in de burgerlijke maatschappij gansch geen rechtters of rechtspraak mogen bestaan. Dit is natuurlijk lijnrecht tegen de Heilige Schrift in. In het zesde hoofdstuk van den eersten brief aan Corinthen worden rechtters en rechtspraak zoo uitdrukkelijk mogelijk gesanctioneerd. Bovendien geldt het gebod om te vergeven wel voor het leed, dat ons wordt aangedaan, maar niet voor de krenking van Gods ordonnantien.

De opmerking voorts, dat vergissing mogelijk is, bevat eene waarheid, die niet valt te ontkennen, maar die bij alle uitvoering van Gods ordonnantien geldt, aangezien ons verstand door de zonde is verzwakt en verduisterd. Tegen zoodanige vergissing waakt in de eerste plaats het geheele samenstel van waarborgen, waarmede alle deugdelijke rechtspraak is omringd. En waar voorts dan, door de gebrekkigheid van al wat menschelek is, dus ook van de rechtspraak, vergissing toch nog mocht voorkomen, daar geeft het den soeverein geschonken recht van gratie dan nog altoos een laatste redmiddel, om aan het recht den gezonden loop te verzeeken.

Geen van al deze tegenwerpingen is houdbaar. „Wie des menschen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mensch vergoten worden, want God heeft den mensch naar zijn beeld gemaakt“, dat is het vlammend schrift, dat ons, Gereformeerden, onmiskenbaar den weg wijst in deze materie.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij ondergeteekende en in hartelijken dank ontvangen: Van den heer H. M. Fokker, namens den kerkeraad te Vinkeveen f 2.-; van den heer Barneveld te Vreeswijk, namens den kerkeraad f 5.-.

Bij Ds. HOUTAGERS: Van den heer W. Minderaa, thesaurier Geref. Kerk A te Rotterdam f 2.50.

Dringend verzoeken wij den vrienden onze scholen te willen gedanken.

D. HULLEMAN,

Kootwijk. Penningmeester.

Officiële Berichten

Classis Dordrecht.

De e. k. vergadering der Classis Dordrecht al D. V. gehouden worden op Donderdag 30 Januari 1902.

Punten voor het Agendum worden ingewacht vóór 15 Januari a.s. bij den eerstondergeteekende.

Namens den Kerkeraad der roepende Kerk van Bolnes,

C. LINDBOOM, Præs. L. HOORNWEG, Scriba.

Bolnes, 30 Dec. 1901.

Buitenland.

Noord-Amerika. Gereformeerde Engelsche scholen.

Tot onze groote blijdschap gaat men in Gereformeerde kringen in Noord-Amerika, steeds meer inzien, dat de Gereformeerden voor hunne kinderen geen Gereformeerde scholen kunnen missen. Wel zijn er eenige kerkelijke Gereformeerde scholen, waar onderwijs in de Nederlandsche taal gegeven wordt, maar het komt ons voor, dat men in Amerika behoefte heeft aan vrije Gereformeerde scholen, die namelijk van de ouders uitgaan en waar in het Engelsch onderwezen wordt.

De openbare school in de nieuwe wereld voldoet niet aan de eischen die een Gereformeerde huisvader aan de school van zijn kroost stellen mag. Wel wordt daar uit den Bijbel gelezen, doch het onderwijs moet aldaar aldus ingericht worden, dat Roomschen, Joden en Protestanten er gebruik van kunnen maken. De openbare school in Noord-Amerika is ongevorgelijk aan die ten onzen, met uitzondering van het lezen uit den Bijbel.